

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за доцент, професионално направление 2.1. Филология (Славянски езици – Чешки език), обявен в ДВ, бр. 93 от 26.11.2019 г.

с единствен кандидат гл. ас. д-р Стилиян Иванов Стойчев

Стилиян Стойчев е дългогодишен преподавател по практически чешки език в специалност Славянска филология, профил бохемистика, на ФСлФ, СУ „Св. Климент Охридски“. От май 1985 г. до настоящия момент последователно заема длъжностите: асистент, старши асистент, главен асистент в Катедрата по славянско езикознание на ФСлФ, като води лекционни курсове по Съвременен чешки език – фонетика и фонология, Съвременен чешки език – морфология, упражнения по морфология, правоговор и правопис, лексика и фразеология на чешкия език, сравнителна граматика на славянските езици, участва в разработването на учебни програми по бохемистични задължителни и факултативни учебни предмети. Кандидатът притежава административен опит като отговорник на бохемистичния профил. През различни години е водил курсове по практически чешки език и други бохемистични дисциплини в 142 СОУ „В. Ханчев“, София, ЮЗУ „Неофит Рилски“, ПУ „Паисий Хилендарски“, Нов български университет, Департамента по езиково обучение на СУ „Св. Климент Охридски“, Чешкия център, София; бил е лектор по български език в Белоруския държавен университет в Минск.

Стилиян Стойчев е възпитаник на Философския факултет на Карловия университет в Прага, където завършва специалностите Чешка филология и Общо езикознание. От 1985 г. е PhDr. на Карловия университет, а през 2014 г. придобива научната и образователна степен доктор на СУ „Св. Климент Охридски“. Владее чешки, словашки, руски и английски език, има опит в областта на превода от и на чешки език, както и в сферата на туризма. Участвал е в един научен проект (Language in Tourism) по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ (2006 – 2008 г.).

Кандидатът е автор на общо 34 самостоятелни научни публикации, от които: 2 монографии, 29 статии, 1 студия, 2 учебника, и е съавтор на 26 научни публикации (3 речника, 4 учебника, 18 учебни помагала, 1 статия); участвал е общо в 14 научни конференции, от които 1 национална и 13 международни.

За участие в конкурса са представени 16 научни публикации: 2 монографии (№ 1 и 2 по т. 13 от Заявлението за участие в конкурса), 1 статия, публикувана в научно

издание, реферирано и индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация (№ 3), 12 статии (№ 4 – 15) и 1 студия (№ 16), публикувани в неререферирани списания с научно съдържание или в редактирани колективни трудове. Общият брой на цитираните и индексирани публикации в световноизвестни бази данни е 15, броят на установените от автора цитирания е 32 (вж. Уверение, 10.1.). Справката (т. 9) показва, че кандидатът е изпълнил националните минимални изисквания по чл. 26 от ЗРАСРБ за научна област 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1 Филология.

Научните приноси на Стилиян Стойчев в областта на съпоставителната граматика на българския и чешкия език, теоретичната морфология на българския език, практиката на превода и чуждоезиковото обучение, както и на съпоставителната фразеология, могат да се обобщят в следните по-важни пунктове:

1. Първо по рода си синхронно изследване на морфологичната релативност в българския и чешкия език, включващо цялостно описание на маркираната грамема релатив (зависим таксис) на морфологичната категория таксис; пръв в славистиката опит за последователно разграничаване на релативност и темпоралност в глаголната парадигма, т.е. на глаголните морфологични категории таксис и време; разглеждане на морфологичния релатив в контекста на всички останали маркирани значения на българския глагол (публ. № 1, 3, 5, 7, 12 и др.).

2. Разработване на първото не само за българистиката и бохемистиката, но и за съпоставителната славистика изобщо системно синхронно съпоставително изследване на функционално-семантичните микрополета на резултативността в българския и чешкия език (публ. № 2, 4, 6, 9, 10, 11, 13 и др.) чрез цялостно описание на функционално-семантичното поле на резултативността с морфологично ядро категорията вид на действието в българския език, разглеждане на морфологичния резултатив в контекста на останалите маркирани значения на българския глагол (без преизказността и маркираните наклонения).

3. Първо успешно прилагане в славистиката на метода за установяване на чуждоезична функционална еквивалентност при изследване на релативността и резултативността в българския и чешкия език; на метода за установяване на вътрешноезикова функционална еквивалентност при изследване на релативността и резултативността и за моделиране на функционално-семантичното микрополе на резултативността в съвременния български език; на метода за установяване на

вътрешноезикова функционална еквивалентност при изследване на релативността и резултативността в съвременния чешки език (публ. № 1, 2).

4. Доразработване и популяризиране на теорията на морфологичните категории, теорията на морфологичните опозиции, теорията за функционално-семантичните полета като база за съпоставителни изследвания и др. (публ. № 1, 2).

5. Принос към историята на пражкия функционален структурализъм (публ. № 1, 3), към историята на функционалната граматика и морфологичната концепция в трудовете на А. В. Бондарко и Ив. Куцаров (публ. № 1, 2, 3).

6. Представяне за пръв път в българската фразеология на тезата за значително по-широкия обхват на идиоматичността в естествените езици (не само на равнище словосъчетание, евент. на равнище изречение, а и на равнището на отделната лексема), т.е. на тезата за съществуването и на лексикални идиоми, върху материал от български, чешки, руски и белоруски (публ. № 14).

7. Първо изследване на моноколокабилността на езиковите единици и пръв опит за синхронен и диахронен лингвистичен анализ на моноколокабилните думи като компоненти на фразеологични единици в българския език (публ. № 15, 16).

8. Първо съпоставително изследване на моноколокабилността и моноколокабилните думи като компоненти на фразеологични единици в българския и чешкия език (публ. № 15, 16) и др.

Очертаните, макар и съвсем повърхностно, приноси, свидетелстват за широката лингвистична компетентност и висока ерудираност на Стилиян Стойчев, показват новаторския му подход и търсенето на нетрадиционни решения на сложни лингвистични проблеми. Тези качества са причина кандидатът да се нареди сред авторитетите специалисти в областта на съпоставителното изследване на граматичните системи на българския и чешкия език. Смятам, че той би могъл да даде още много и на съпоставителната българско-чешка фразеология.

Високата научна стойност на трудовете на Стилиян Иванов Стойчев, както и неговите умения да представи сложната материя по един достъпен и разбираем за студентите начин, богатият му преподавателски опит и не на последно място – трудолюбие и колегиалност, *ми дават основание убедено да препоръчам на членовете на научното жури той да бъде избран за доцент в Катедрата по славянско езикознание на ФСлФ към „СУ Св. Климент Охридски“.*

София, 10 март 2020 г.

доц. д-р Цветанка Аврамова